

Sygn. akt I ACa 1240/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 lutego 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Marzena Miąskiewicz

Sędziowie: SA Marzena Konsek - Bitkowska

SO (del.) Beata Byszewska (spr.)

Protokolant: st. sekr. sąd. Monika Likos

po rozpoznaniu w dniu 24 lutego 2015 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy z powództwa (...) Sp. z o.o. w W.

przeciwko (...) Sp. z o.o. w P.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 9 maja 2014 r., sygn. akt XVI GC 335/12

1. oddala apelację;

2. zasądza od (...) Sp. z o.o. w W. na rzecz (...) Sp. z o.o. w P. kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu w postępowaniu apelacyjnym.

I ACa 1240/14

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 06 sierpnia 2010 roku powód (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika wniósł o zasądzenie od pozwanego A. – Zespół koordynacji inwestycji Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. kwoty 1 522 765,94 złotych wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 01.01.2010r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu.

Dnia 02.12.2010r. Sąd Rejonowy w Lublinie XVI Wydział Cywilny wydał w sprawie o sygn. akt XVI Nc-e 252007/10 nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym zgodnie z żądaniem pozwu.

W piśmie stanowiącym uzupełnienie sprzeciwu od nakazu zapłaty z dnia 25.01.2012r. pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów procesu.

Wyrokiem z dnia 09 maja 2014 r. Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił powództwo i rozstrzygnął o kosztach procesu.

Powyższy wyrok zapadł po dokonaniu przez Sąd Okręgowy następujących ustaleń faktycznych i rozważań prawnych:

Dnia 31 lipca 2008 roku powód jako generalny wykonawca zawarł z pozwanym jako zamawiającym umowę o roboty budowlane. Przedmiotem umowy było wykonanie robót budowlanych w postaci budynku mieszkalnego wielorodzinnego S. T. w P. zgodnie z projektem i w zakresie określonym umową (art. 1). Termin rozpoczęcia robót został określony 18 sierpnia 2008 roku zaś termin ich zakończenia określony na dzień 31 lipca 2009 roku (art. 6). Z tytułu wykonania przedmiotu umowy powodowi przysługiwać miało od pozwanego wynagrodzenie w kwocie 26 882 076,85 złotych netto. Wynagrodzenie miało być płatne w miesięcznych ratach na podstawie procentowego zaawansowania robót zgodnie z tabelą elementów scalonych stanowiącą załącznik nr (...) do umowy i wyliczone jako iloczyn procentowego zaawansowania robót w danym okresie rozliczeniowym i wartość danego elementu rozliczeniowego (art. 3). Odbiór przedmiotu umowy miał zostać przeprowadzony po wystąpieniu pozwanego, co dokonane miało zostać poprzez wpis kierownika budowy do dziennika budowy o osiągnięciu gotowości do odbioru końcowego.

Czynności odbioru końcowego dokonać miała Komisja Odbiorowa przy udziale przedstawiciela generalnego wykonawcy w okresie nie dłuższym niż 21 dni od terminu rozpoczęcia odbioru wyznaczonego przez pozwanego.

Dnia 25 sierpnia 2008 roku pozwany dokonał wprowadzenia powoda na miejsce budowy. Dnia 7 listopada 2009 roku powód zakończył roboty objęte umową i dokonał wpisu do dziennika budowy gotowości do przeprowadzenia Odbioru Końcowego. Dnia 12 listopada 2009 roku Inspektor Nadzoru potwierdził gotowość do odbioru. Dnia 17 listopada 2009 roku Komisja Odbiorowa przystąpiła do odbioru budynku. Dnia 11 grudnia 2009 roku powód przygotował protokół odbioru końcowego budynku, który nie został podpisany przez inspektora Nadzoru. Na podstawie jednostronnego protokołu odbioru robót z dnia 11 grudnia 2009 roku powód wystawił pozwanemu fakturę VAT nr (...) na kwotę 1 522 765,94 brutto tytułem zapłaty ceny za wykonanie pozostałej części robót. W trakcie dokonywania odbioru Komisja Odbioru Końcowego stwierdziła istnienie 396 wad i usterek, które częściowo były usuwane przez powoda w trakcie trwania prac komisji.

Dnia 26 stycznia 2010 roku Komisja Odbioru Końcowego składająca się z przedstawicieli powoda i pozwanego sporządziła protokół odbioru końcowego zawierający decyzję pozwanego co do przyjęcia warunkowego robót budowlanych objętych umową z dnia 31 lipca 2008 roku. Do protokołu został włączony załącznik nr (...) zawierający listę wad i usterek spośród 396 wad i usterek stwierdzonych przez komisję, których powód nie usunął do dnia 26 stycznia 2010 roku. Termin usunięcia pozostałych wad został określony na dzień 23 marca 2010 roku oraz 21 kwietnia 2010 roku w odniesieniu do robót zewnętrznych.

Dnia 19 marca 2010 roku powód wydał pozwanemu budynek będący przedmiotem umowy z dnia 31 lipca 2008 roku.

Pismem z dnia 12 sierpnia 2010 roku doręczonym powodowi dnia 13 sierpnia 2010 roku pozwany oświadczył, iż z uwagi na nieusunięcie w terminie do 23 marca 2010 roku usterek zawartych w protokole odbioru z dnia 26 stycznia 2010 roku dokonuje obniżenia należnego powodowi wynagrodzenia o wartość nieusuniętych usterek tj. o kwotę 1 658 397 złotych netto.

Wartość usterek nieusuniętych przez powoda na dzień sporządzenia protokołu odbioru warunkowego tj. na dzień 26 stycznia 2010 roku wyniosła 165 068,28 zł.

W trakcie realizacji inwestycji strony uzgodniły, iż powód w miejsce pozwanego będzie w uiszczał na rzecz podwykonawców powoda kwoty tytułem wynagrodzenia za wykonane na podstawie umów o podwykonawstwo prace.

W pismach z dnia 29 kwietnia 2009 roku, 29 kwietnia 2010 roku oraz 25 maja 2010 roku powód oświadczył pozwanemu, że dokonanie przez pozwanego płatności kwot wskazanych w oświadczeniach na rzecz podmiotów trzecich również wskazanych w oświadczeniach będących podwykonawcami powoda pomniejszy należności powoda z tytułu wynagrodzenia objęte fakturą VAT nr (...) a także wartość pierwszej transzy gwarancyjnej zatrzymanej przez pozwanego.

W okresie od dnia 21 września 2010 roku do 28 września 2011 roku pozwany uiszczył na rzecz podwykonawców powoda wskazanych w pismach powoda z dnia 29 kwietnia 2009 roku, 29 kwietnia 2010 roku oraz 25 maja 2010 roku kwoty w łącznej wysokości 1 164 479,54 złotych tytułem wynagrodzenia za prace wykonane przez podwykonawców powoda na inwestycji pozwanego. Wynagrodzenia zostały uiszczone na rzecz podmiotów działających pod firmami:

- (...) Sp. z o.o. – 89 135,18 zł,
- A. T.. S. – 17 468,46
- N-B. A. B. – 6 756,88 zł
- (...) – 35 574,47 zł
- Usługi Budowlane (...).Ł. – 4 128,87 zł
- (...) – 17 953,56 zł
- M. J. P. – 23 236,96 zł
- (...) 15 274,70 zł
- (...) – 28 707,56 zł
- C. A. J. – 12 936,90 zł
- (...) – 15 235,86 zł
- Usługi (...) – budowlane P. D. 13 452,43 zł
- (...) 23 747,02 zł
- Usługi Budowlane (...). D. – 3 642,69 zł
- C. S..j. – 520 000 zł
- PPHU (...) Sp. z o.o. – 15 307,35 zł
- (...) M. G. – 77 585,84 zł
- (...) K. Z. tytułem wierzytelności pierwotnie przysługującej (...) Sp. z o.o. – 165 334,18 zł
- (...) T. B. J. – 72 000 zł
- (...) M. P. – 7 000 zł

W okresie od 22 stycznia 2010 roku do 21 grudnia 2010 roku pozwany uiszczył na rzecz podwykonawców powoda nieobjętych oświadczenia mi złożonymi przez powoda w dniach 29 kwietnia 2009 roku, 29 kwietnia 2010 roku oraz 25 maja 2010 roku kwotę w łącznej wysokości 321 775,36 złotych tytułem wynagrodzenia należnego im od powoda za wykonanie prac w ramach podwykonawstwa inwestycji budowlanej pozwanego.

Wynagrodzenia zostały uiszczone na rzecz podmiotów działających pod firmami:

- (...) sp. z o.o. – 81 827,02 zł
- (...) L. tytułem należności (...) Sp. z o.o. – 27 205,97 zł

- (...)N. – 23 000 zł
- (...) S.A. – 67 615,34
- M. – 5762,59 zł
- (...) – 30 999,49 zł
- A. K. – 23 097,50 zł
- E. – 1 341,78 zł
- S. – B. S. W. – 9 385,31 zł
- (...) E. W. – 4 098,49 zł
- Usługi (...). S. – 30 000 zł
- A. A. P. – 17 441,87 zł.

W pismach z dnia 06 października 2010 roku (dwa pisma), 26 października 2010 roku, 08 grudnia 2010 roku, 27 grudnia 2010 roku, 31 marca 2011 roku oraz 08 grudnia 2011 roku doręczonych powodowi w dniach 20 października 2010 roku, 07 października 2010 roku, 16 listopada 2010 roku, 13 grudnia 2010 roku, 02 stycznia 2011 roku, 12 kwietnia 2011 roku oraz 27 grudnia 2011 roku pozwany poinformował powoda o dokonaniu na rzecz podwykonawców powoda płatności oraz złożył wobec powoda oświadczenia o potrąceniu wierzytelności z tytułu roszczenia o zapłatę, które nabył od podwykonawców z wzajemną wierzytelnością powoda z tytułu wynagrodzenia za roboty budowlane na podstawie umowy z dnia 31 lipca 2008 roku. W pismach z dnia 08 grudnia 2010 roku, 27 grudnia 2010 roku, 31 marca 2011 roku oraz 08 grudnia 2011 roku zawarte został ponadto oświadczenie o potrąceniu wierzytelności z wierzytelnością powoda z tytułu kaucji gwarancyjnej.

W ocenie Sądu Okręgowego powództwo podlegało oddaleniu z uwagi na skutecznie podniesione przez pozwanego zarzuty.

Dla oceny zasadności roszczenia, w pierwszej kolejności Sąd Okręgowy dokonał badania charakteru łączącego strony stosunku prawnego oraz okoliczności czy powód spełnił świadczenie, do którego był zobowiązany i czy skutkiem tego powstało po jego stronie roszczenie o zapłatę wynagrodzenia. Następnie zaś należało dokonać oceny zarzutów pozwanego tj. zarzutu obniżenia należnego powodowi wynagrodzenia oraz zarzutu potrącenia z wzajemną wierzytelnością pozwanego.

Bezspornym w sprawie było, iż stosunek prawny łączący strony, z którym związane jest roszczenie powoda to umowa o roboty budowlane. W jej ramach powód miał bowiem wykonać obiekt budowlany w postaci budynku mieszkalnego, zaś zgodnie z art. 647 k.c. przez umowę o roboty budowlane wykonawca zobowiązuje się do oddania przewidzianego w umowie obiektu, wykonanego zgodnie z projektem i z zasadami wiedzy technicznej, a inwestor zobowiązuje się do dokonania wymaganych przez właściwe przepisy czynności związanych z przygotowaniem robót, w szczególności do przekazania terenu budowy i dostarczenia projektu, oraz do odebrania obiektu i zapłaty umówionego wynagrodzenia.

W ocenie Sądu Okręgowego po stronie powoda co do zasady powstało roszczenie o zapłatę pozostałej części wynagrodzenia tytułem wykonania całości robót objętych umową i ich odebrania przez pozwanego. Okoliczność ta nie była zresztą kwestionowana przez samego pozwanego, który w tym zakresie podnosił jedynie, iż należne wynagrodzenie powinno ulec zmniejszeniu oraz, iż dokonał potrącenia tej wierzytelności powoda, a także, iż wierzytelność ta powstała w innej chwili, niż twierdził powód.

Inaczej jednak w ocenie Sądu Okręgowego niż na to wskazywał powód należało określić chwilę odbioru całości prac przez pozwanego, co miałoby prowadzić do powstania po stronie powoda wierzytelności o zapłatę należnego wynagrodzenia. W ocenie Sądu Okręgowego, nie sposób jednak uznać w kontekście poczynionych ustaleń faktycznych, aby powód był uprawnionym do dokonania samodzielnego odbioru końcowego robót dnia 9 grudnia 2009 roku, prowadząc tym samym do powstania wierzytelności o zapłatę. Istotnie termin na dokonanie odbioru końcowego został w niniejszej sprawie znacznie przekroczony (odbiór rozpoczęto 17 listopada 2009 roku a ostatecznie zakończono 26 stycznia 2010 roku), lecz brak jest podstaw do uznania, iż wynikało to z opieszałości pozwanego. Pozwany wykazał bowiem, iż przedłużenie w czasie czynności odbioru wynikało ze znacznych rozbieżności pomiędzy stronami co do jakości przedstawionego do odbioru budynku, co skutkowało sporządzeniem obszernej listy usterek, z których część była usuwana przez powoda na bieżąco jeszcze w trakcie trwania prac Komisji Odbiorowej. W połączeniu ze znacznymi rozmiarami budowanego budynku nie sposób uznać, iż odbiór celowo był przedłużany przez pozwanego. Nie zasługuje przy tym na uwzględnienie twierdzenie powoda, iż opóźnienie wynikało z faktu sprawdzania przez pozwanego także robót, które były wykonane już wcześniej oraz zostały pomiędzy stronami rozliczone, pomimo braku takiej potrzeby właśnie ze względu na ich oddanie we wcześniejszym okresie. Nie można bowiem oczekiwać, iż przy dokonywaniu odbioru inwestor skupi się jedynie na ocenie jakości prac aktualnie oddawanych, pomijając pozostałe z uwagi choćby na fakt, iż prace już wykonane i rozliczone mogą ulec usterkom na skutek prowadzenia przez wykonawcę prac późniejszych.

W ocenie Sądu Okręgowego terminem rzeczywistego odbioru prac, z którym należałoby wiązać powstanie roszczenia o zapłatę wynagrodzenia nie był jednakże również dzień sporządzenia protokołu odbioru warunkowego tj. dzień 26 stycznia 2010 roku, lecz dzień wydania pozwanemu przez powoda przedmiotowego budynku tj. 19 marca 2010 roku. W chwili bowiem podpisania protokołu odbioru warunkowego oddana została bowiem jedynie część prac tj. ta, co to której pozwany nie zgłaszał żadnych zastrzeżeń, zaś w pozostałym zakresie powód zobowiązał się do usunięcia usterek i wad. W chwili natomiast ostatecznego przekazania budynku pozwanemu powód nie mógł prowadzić na nim już żadnych robót, co oznacza, iż stan w jakim został on przekazany jest stanem ostatecznym i ze strony powoda nie będą prowadzone żadne dalsze prace naprawcze. W tej zatem chwili po stronie powoda powstało roszczenie o zapłatę wynagrodzenia odpowiadające rozmiarom wykonanego świadczenia, będące przedmiotem pozwu w niniejszej sprawie. Bez znaczenia przy tym dla jego istnienia oraz rozmiarów jest okoliczność, iż powód już w grudniu 2009 roku wystawił fakturę VAT nr (...) obejmująca kwotę tytułem wynagrodzenia za prace uznane za ostatecznie odebrane dnia 19 marca 2010 roku. Faktura VAT jest bowiem jedynie prawnopodatkowym potwierdzeniem (deklaracją) wierzytelności i nie ma wpływu na chwilę jej powstania ani rozmiar z cywilnoprawnego punktu widzenia.

Uznając, iż o do zasady powodowi przysługiwała wierzytelność z tytułu wykonania prac budowlanych wcześniej nieodebranych przez pozwanego a także roszczenie o jej zapłatę, w dalszej części Sąd dokonał oceny jej rozmiarów, w kontekście zarzutu pozwanego zmniejszenia wysokości wynagrodzenia z uwagi na nienależyte wykonanie zobowiązania w postaci oddania budynku z usterkami, później przez powoda nieusuniętymi. Zarzut ten zasługiwał na uwzględnienie częściowo tj. jedynie w zakresie kwoty 165 068,28 złotych.

Podstawą roszczenia pozwanego w tym zakresie jest art. 637 § 2 k.c. zawierający normy dotyczące roszczeń zamawiającego w przypadku wykonania dzieła z wadami, stosowany na podstawie odesłania z art. 656 § 1 k.c. zgodnie z którym, gdy wady usunąć się nie dadzą albo gdy z okoliczności wynika, że przyjmujący zamówienie nie zdoła ich usunąć w czasie odpowiednim, zamawiający może od umowy odstąpić, jeżeli wady są istotne; jeżeli wady nie są istotne, zamawiający może żądać obniżenia wynagrodzenia w odpowiednim stosunku. To samo dotyczy wypadku, gdy przyjmujący zamówienie nie usunął wad w terminie wyznaczonym przez zamawiającego.

Bezsporną pomiędzy stronami była okoliczność, iż w przypadku bezusterkowego wykonania pozostałej części robót, powodowi przysługiwać będzie także pozostała - ponad już wypłaconą - część wynagrodzenia a to kwota 1 522 765,94 złotych. Kwota ta jest przedmiotem pozwu, z uwagi na twierdzenia powoda o bezusterkowym wykonaniu przedmiotu umowy. Spełnione jednak w ocenie Sądu zostały obie przesłanki roszczenia o obniżenie należnego powodowi wynagrodzenia, będącego przedmiotem zarzutu pozwanego tj.: istnienie wad wykonanej rzeczy oraz ich

nieusunięcie przez powoda w wyznaczonym terminie. Pozwany – obciążony w tym zakresie ciężarem dowodu z art. 6 k.c. - wykazał fakt istnienia w chwili dokonania odbioru z dnia 26 stycznia 2010 roku wad budynku co potwierdza załącznik do protokołu odbioru podpisanego przez obie strony zawierający listę usterek, nieusuniętych przez powoda do dnia jego podpisania. Równocześnie powód nie wykazał w żaden sposób, iż w terminach wyznaczonych na usunięcie usterek i wad wskazanych w protokole z dnia 26 stycznia 2010 roku tj. do 23 marca 2010 roku oraz 21 kwietnia 2010 roku w odniesieniu do robót zewnętrznych którekolwiek z usterek zostały przez niego naprawione. Tym samym uznać należało, iż co do zasady pozwanemu przysługuje roszczenie o obniżenie wynagrodzenia na rzecz powoda, jednak jedynie w wysokości udowodnionej w postępowaniu w świetle opinii biegłego, tj. w kwocie 165 068,28 złotych. O taką zatem wartość należało obniżyć roszczenie powoda o zapłatę wynagrodzenia.

Równocześnie w ramach zarzutu obniżenia wynagrodzenia Sąd nie uwzględnił kwoty 98 710,37 złotych obliczonej przez biegłego jako poniesiona przez pozwanego tytułem wykonania zastępczego usunięcia usterek zleconego innym podmiotom. Te dwa bowiem roszczenia tj. roszczenie obniżenia wynagrodzenia oraz obciążenia kosztami wykonania zastępczego wzajemnie się wykluczają.

Wobec powyższego w ocenie Sądu Okręgowego, należało uznać, iż wierzytelność powoda, która - w razie bezusterkowego wykonania przedmiotu zobowiązania z umowy z dnia 31 lipca 2008 roku - przysługiwałaby mu względem pozwanego w wysokości 1 522 765,94 zł wobec stwierdzonych i nieusuniętych wad ulec musiała obniżeniu o ich wartość do kwoty 1 357 697,66 złotych.

W drugiej kolejności Sąd Okręgowy dokonał oceny zarzutu potrącenia wierzytelności powoda z wzajemnymi wierzytelnościami pozwanego względem powoda w łącznej wysokości 1 486 254,9 złotych z tytułu zapłaty dokonanej na rzecz podwykonawców zatrudnionych przez powoda i wykonujących prace na inwestycji, w konkluzji uznając go za uzasadniony.

Sąd Okręgowy wskazał, że zgodnie z art. 498 k.c. gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub przed innym organem państwowym. Wskutek potrącenia obie wierzytelności umarzają się nawzajem do wysokości wierzytelności niższej.

Przesłankami zatem do skutecznego potrącenia wierzytelności są kolejno: istnienie wierzytelności wzajemnych i jednorodnych, wymagalność wierzytelności oraz ich zaskarżalność w chwili potrącenia. Bezspornym było samo istnienie wierzytelności powoda względem pozwanego. Co zaś tyczy się istnienia wierzytelności wzajemnej pozwanego z tytułu, uiszczenia na rzecz podwykonawców wynagrodzenia, to jej źródła znajdują się w art. 376 § 1 k.c. w zw. z art. 647¹ § 5 k.c.

Zgodnie z art. 376 § 1 k.c. jeżeli jeden z dłużników solidarnych spełnił świadczenie, treść istniejącego między współdłużnikami stosunku prawnego rozstrzyga o tym, czy i w jakich częściach może on żądać zwrotu od współdłużników. Jeżeli z treści tego stosunku nie wynika nic innego, dłużnik, który świadczenie spełnił, może żądać zwrotu w częściach równych.

Zgodnie zaś z art. 647¹ § 5 k.c. zawierający umowę z podwykonawcą oraz inwestor i wykonawca ponoszą solidarną odpowiedzialność za zapłatę wynagrodzenia za roboty budowlane wykonane przez podwykonawcę.

W ocenie Sądu Okręgowego pozwany wykazał istnienie po jego stronie wierzytelności pieniężnej stanowiącej regres z tytułu spełnienia świadczenia tytułem wynagrodzenia na rzecz podwykonawców zatrudnionych przez powoda przy realizacji umowy z dnia 31 lipca 2008 roku. W rezultacie bowiem porozumienia z powodem, wyrażającego się w złożonych przez niego oświadczeniach oraz w rezultacie porozumień z samymi podwykonawcami kierującymi do pozwanego roszczenia o zapłatę powód wypłacił na rzecz tych podmiotów kwotę łącznie 1 486 254,9 złotych tytułem

wynagrodzenia. Skutkiem tego pozwany sam stał się wierzycielem regresowym powoda w zakresie pełnej wypłacanej kwoty.

Nie budziły także wątpliwości Sądu Okręgowego pozostałe przesłanki tj. wymagalność oraz zaskarżalność obu wierzytelności.

Zgodnie także z art. 499 k.c. w odniesieniu do poszczególnych składowych wierzytelności pozwanego względem powoda zostało powodowi przez pozwanego złożone oświadczenie o dokonaniu potrącenia ich z wierzytelnością powoda zawierające przy tym wskazanie, iż potrącenie dotyczy wierzytelności z tytułu wynagrodzenia.

Za bezzasadne w tym zakresie Sąd Okręgowy uznał twierdzenia powoda, iż pozwany dokonał potrącenia po pierwsze z wierzytelnością z tytułu kaucji gwarancyjnej, a po drugie z wierzytelnością z tytułu wynagrodzenia objętą fakturą VAT (...). W toku postępowania pozwany wykazał bowiem, iż istotą i celem składanych oświadczeń było doprowadzenie do wygaśnięcia wierzytelności powoda z tytułu wynagrodzenia za pozostałe wykonane roboty. Zawarte zaś w części oświadczeń sformułowanie, iż potrącenie dotyczy „wynagrodzenia - kaucji gwarancyjnej” wynikało z faktu, iż wedle oceny pozwanego wierzytelność z tytułu wynagrodzenia niezatrzymana na poczet kaucji gwarancyjnej uległa obniżeniu o wartość usterek nieusuniętych przez powoda, wycenionych przez pozwanego na kwotę 1 774 484,79 zł brutto, co doprowadziło do wygaśnięcia wierzytelności z tytułu ostatnich z wykonanych robót objętej fakturą VAT (...). Tym samym chcąc dokonywać dalszych potrąceń pozwany wskazywał także kwotę zatrzymaną tytułem kaucji gwarancyjnej. Skoro jednak wysokość wynagrodzenia – o czym mowa powyżej – należnego powodowi uległa obniżeniu o kwotę niemal 10-cio krotnie mniejszą, w ocenie Sądu wierzytelność przedstawioną do potrącenia przez pozwanego należało zaliczyć na poczet wierzytelności z tytułu wynagrodzenia przysługującej powodowi, które równocześnie nie zostało zatrzymane w ramach kaucji gwarancyjnej. Taki bowiem był pierwotny zamiar pozwanego wyrażony w oświadczeniach. Nadto za bezzasadne Sąd Okręgowy uznał twierdzenia powoda, iż wobec braku sprecyzowania wierzytelności z tytułu wynagrodzenia przez pozwanego, dokonał zaliczenia kwoty potrącaną na poczet wierzytelności objętej fakturą VAT (...). Obciążony w tym zakresie ciężarem dowodu, powód nie wykazał bowiem istnienia wierzytelności, która byłaby objęta wspomnianą fakturą.

Na marginesie Sąd Okręgowy wskazał, iż niezależnie przy tym od oświadczeń o potrąceniach z dni 06 października 2010 roku (dwa pisma), 26 października 2010 roku, 08 grudnia 2010 roku, 27 grudnia 2010 roku, 31 marca 2011 roku oraz 08 grudnia 2011 roku oświadczenie o potrąceniu kwoty 1 486 254,9 złotych stanowiącej wierzytelność z tytułu zapłaty na rzecz podwykonawców w miejsce powoda z wierzytelnością powoda z tytułu wykonania prac budowlanych zostało przez pozwanego złożone także w samym piśmie stanowiącym uzupełnienie sprzeciwu od nakazu zapłaty. Wskazał on bowiem w piśmie wyraźnie, iż kwoty uiszczone na rzecz podmiotów trzecich zaliczył na poczet należnego powodowi wynagrodzenia. Także więc z tej przyczyny w przypadku uznania oświadczeń zawartych w odrębnych dokumentach za nieskuteczne, sam zarzut potrącenia jest zarzutem skutecznym z uwagi na dokonanie czynności o skutkach materialnoprawnych w piśmie procesowym.

Skutkiem powyższego w ocenie Sądu Okręgowego należało uznać, iż w rezultacie złożenia przez pozwanego oświadczeń, potrąceniu uległa przysługująca mu względem powoda wierzytelność z wierzytelnością wzajemną powoda z tytułu wykonanych prac objętych fakturą VAT nr (...) pomniejszoną o wartość nieusuniętych usterek i wad.

Skutkiem zaś dokonanego potrącenia zgodnie z brzmieniem art. 498 § 2 k.c. przytoczonego powyżej wierzytelność powoda z tytułu robót budowlanych których dotyczyła faktura VAT (...)- jako niższa – uległa umorzeniu w całości - w konkluzji prowadząc do bezzasadności samego powództwa.

O kosztach procesu Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 103 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. zasądając je w całości od pozwanego na rzecz powoda, pomimo oddalenia powództwa w całości a więc w istocie wygranej pozwanego. Wskazać bowiem należy, iż oddalenie nastąpiło w przeważającej mierze na skutek skutecznego podniesienia przez pozwanego zarzutu potrącenia wierzytelności regresowej z tytułu spłaty przez pozwanego w miejsce powoda podwykonawców

powoda, przy czym w przeważającej części zapłata i oświadczenia o potrąceniu miały miejsce po wytoczeniu powództwa.

Apelację od tego rozstrzygnięcia złożył powód, który zaskarżył wyrok w punkcie pierwszym, oddalającym powództwo, zarzucając zaskarżonemu wyrokowi:

1) naruszenie art. 498 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 503 k.c. w zw. z art. 451 § 1 k.c. - poprzez dokonanie błędnej wykładni i przyjęcie w jej konsekwencji, że pozwana spółka (...) sp. z o. o. dokonała skutecznie zarachowania na poczet zapłaty należności przysługujących powodowej spółce (...) sp. z o. o. na podstawie faktury VAT nr (...) z dnia 11 grudnia 2009 r. w części dotyczącej 1.032.491,90 zł mimo tego, że w oświadczeniach pozwanej, składanych przy dokonywaniu zapłaty, pozwana wyraźnie wskazywała, że dokonuje potrącenia z „kaucji gwarancyjnej”, a nie z faktury VAT nr (...);

2) naruszenie art. 65 § 1 i 2 k.c. - poprzez dokonanie błędnej wykładni oświadczeń woli pozwanej spółki i przyjęcie, że użyty w ww. oświadczeniach pozwanej termin, że potrącenie dotyczy „wynagrodzenia-kaucji gwarancyjnej” oznacza, iż zamiarem pozwanej było dokonanie potrącenia/zarachowania z faktury VAT nr (...) (uzasadnienie, s. 12-13] - podczas gdy taka wykładnia jest oczywiście sprzeczna z treścią tych oświadczeń, a nadto taka wykładnia ignoruje bezsprzeczne okoliczności sprawy, a mianowicie że pozwana konsekwentnie kwestionowała wystawienie tej faktury (nie przyjęła jej), a ponadto twierdziła wcześniej, że należności z tej faktury tak czy inaczej uległy umorzeniu na skutek obniżenia wynagrodzenia należnego powodce o wartość usterek usuniętych przez pozwanego i wycenionych przez pozwaną na kwotę 1.774.484,79 zł, przeto nie mogła obejmować swoim zamiarem potrącenia/zaliczenia należności o których mowa w wyżej wymienionych oświadczeniach z fakturą VAT nr (...);

3) naruszenie art. 498 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 503 k.c. w zw. z art. 451 § 2 k.c. - poprzez dokonanie błędnej wykładni i przyjęcie w jej konsekwencji, że pozwana spółka (...) sp. z o. o. dokonała skutecznie zarachowania kwoty 276.323,04 zł na poczet zapłaty należności przysługujących powodowej spółce (...) sp. z o. o. z tytułu faktury VAT nr (...) z dnia 11 grudnia 2009 r. mimo tego, że w oświadczeniu o potrąceniu z dnia z dnia 6 października 2010 r. pozwana dokonała potrącenia z niesprecyzowaną wierzytelnością przysługującą powodce: „dokonuję potrącenia kwoty 276.323,04 zł z wzajemną wierzytelnością (...) Sp. z o. o. z tytułu wynagrodzenia za roboty budowlane wykonane na podstawie umowy o roboty budowlane z dnia 31 lipca 2008 r.” (k. 238), zaś w odpowiedzi na ww. oświadczenie spółka (...) sp. z o. o. dokonała zarachowania swoim oświadczeniem z dnia 11 października 2010 r. i zaliczyła kwotę 276.323,04 zł na poczet należności wynikającej z faktury nr (...) (k. 1371), a następnie pozwana nie kwestionowała tego zaliczenia;

4) naruszenie art. 498 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 503 k.c. w zw. z art. 451 § 3 k.c. - poprzez dokonanie błędnej wykładni i przyjęcie w jej konsekwencji, że pozwana spółka (...) sp. z o. o. dokonała skutecznie zarachowania kwoty 213.951,04 zł na poczet faktury VAT nr (...), podczas gdy wniosek taki jest bezpodstawny w sytuacji braku stosownych oświadczeń pozwanej i powódki (o których mowa w art. 451 § 1 i 2 k.c.) oraz w sytuacji rozliczenia tej kwoty przez powódkę z zastosowaniem zasady, że spełnione świadczenie zalicza się na poczet długu najdawniej wymagalnego;

5) naruszenie przepisu art. 451 § 1-3 k.c. - poprzez dokonanie wadliwej wykładni i przyjęcie w konsekwencji, że dłużnik (tj. pozwana spółka (...) sp. z o. o.) mógł złożyć oświadczenie o zarachowaniu w dowolnym terminie, a nawet dopiero w postępowaniu sądowym - podczas gdy prawidłowa wykładnia tych przepisów winna prowadzić do wniosku, że uprawnienie dłużnika do zarachowania jest ograniczone w czasie i istnieje tylko do momentu spełnienia świadczenia (vide: wyrok Sądu Najwyższego z 17 stycznia 2007 r., II CSK 412/06 oraz wyrok tut. Sądu Apelacyjnego z dnia 27 sierpnia 2008 r., VI ACa 219/09);

6) naruszenie art. 76 k.c. w zw. z § 21 ust. 2 oraz § 5 ust. 4 umowy z dnia 31 lipca 2008 r. - poprzez dokonanie błędnej wykładni i przyjęcie w konsekwencji, że strony stroną zawarły umowę, na mocy której dokonywane były tzw. potrącenia umowne, podczas gdy istnienie takiej umowy musiałoby mieć pod rygorem nieważności formę pisemnego aneksu do umowy z dnia 31 lipca 2008 r., albowiem sposób zapłaty był szczegółowo opisany w ww. umowie, zaś klauzula o potrąceniach umownych oznacza de facto zmianę sposobu zapłaty; naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. - poprzez dokonanie wadliwej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, a to w szczególności:

- opinii pisemnej, opinii pisemnej uzupełniającej i opinii ustnej biegłego W. K. - poprzez nie przeprowadzenie całościowej analizy tych opinii i pominięcie, że oszacowanie przez tego biegłego kosztów usunięcia usterek na kwotę 165.068,28 zł pozostaje bez związku z wysokością roszczenia dochodzonego przez spółkę (...) sp. z o. o., albowiem powodowa spółka już przed złożeniem pozwu z nin. sprawie dokonała potrącenia z należnego jej wynagrodzenia kwot 145.337,25 zł (w dniu 30 kwietnia 2010 r. - k. 1.753 oraz k. 1.372-1.373), a dodatkowo kwota 72.000 zł (wskazana w opinii na str. 68 poz. 2 a opisana na str. 6 i 7) przelana przez (...) sp. z o. o. na dobro B. J. (2) - (...) w dniu 23.03.2011 na podstawie ugody z dnia 22.02.2011 roku (dowód k. 472-475 - ugoda z dnia 22.02.2011 r.) została potrącona przez pozwaną spółkę z kaucji gwarancyjnej (na mocy oświadczenia (...) z dnia 31 marca 2011 r., k. 246 - pismo (...) sp. z o. o. do (...) sp. z o. o. z dnia 31 marca 2011 r. „Zawiadomienie o dokonaniu zapłaty oraz oświadczenie o potrąceniu” oraz k. 1372-1374).

Zgłaszając powyższe zarzuty powód wniósł o:

- zmianę zaskarżonego wyroku w całości i:
 - 1) zasądzenie od spółki (...) sp. z o. o. w P. na rzecz spółki (...) sp. z o. o. w W. kwoty 1.522.765,94 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 20 marca 2010 r. do dnia zapłaty;
 - 2) zasądzenie od spółki (...) sp. z o. o. w P. na rzecz spółki (...) sp. z o. o. w W. zwrotu kosztów procesu za dwie instancje sądowe, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego wg norm prawem przepisanych.

Pozwany wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego od powoda.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja powoda była nieuzasadniona i podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

Zwrócić należy uwagę, że powód nie kwestionował w apelacji poczynionych przez Sąd I instancji ustaleń faktycznych, jak również zasadniczo nie kwestionował oceny dowodów przeprowadzonej przez Sąd Okręgowy. Jedyne zarzut w zakresie oceny dowodów- naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. dotyczył opinii biegłego. Został on jednak sformułowany w nieprawidłowy sposób, bowiem powód nie kwestionuje ani poziomu wiedzy biegłego, ani przyjętej metody wyceny, jak również nie kwestionuje wniosków biegłego. Opinia biegłego podlega, jak inne dowody, ocenie według art. 233 § 1 k.p.c., lecz co odróżnia ją pod tym względem, to szczególne dla tego dowodu kryteria oceny, które stanowią: poziom wiedzy biegłego, podstawy teoretyczne opinii, sposób motywowania sformułowanego w niej stanowiska oraz stopień stanowczości wyrażonych w niej ocen, a także zgodność z zasadami logiki i wiedzy powszechnej (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2000 r., I CKN 1170/98, OSNC 2001, Nr 4, poz. 64). Specyfika oceny tego dowodu wyraża się w tym, że sfera merytoryczna opinii kontrolowana jest przez sąd-który nie posiada wiadomości specjalnych- w istocie tylko w zakresie zgodności z zasadami logicznego myślenia i wiedzy powszechnej. Nadaje to pierwszorzędne znaczenie, przy tej ocenie, kryterium poziomu wiedzy biegłego. Powód nie zgłosił tego typu zarzutów. Podnosi jedynie, że oszacowanie przez biegłego kosztów usunięcia wad i usterek pozostaje bez związku z wysokością roszczenia dochodzonego przez powoda w niniejszej sprawie, jako że dwie kwoty – zostały już rozliczone przez strony, tj. kwota 145.337,25 zł została potrącona przez powoda z przysługującego mu wynagrodzenia, a kwota 72.000 zł (wyłaconą B. J. (2) – (...)) została potrącona przez pozwanego z kaucji gwarancyjnej. Takie uzasadnienie zarzutu wskazuje, że zarzut ten powinien w istocie dotyczyć błędnych ustaleń faktycznych lub dokonania niepełnych ustaleń faktycznych, jeśli zdaniem skarżącego miały one wpływ na wynik sprawy. Nie został on jednak sformułowany, a zarzut wadliwej oceny dowodu z opinii biegłego, gdy Sąd Okręgowy ustalił na jej podstawie jedynie wartość wad i usterek, przy niekwestionowaniu tej wartości przez powoda, nie może być skuteczny. Powołać należy w tym miejscu stanowisko zawarte w uchwale siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 r. III CZP 49/07, OSNC 2008, nr 6, poz. 55, w którym Sąd Najwyższy stwierdził, że sąd drugiej instancji rozpoznający sprawę, na skutek apelacji, nie jest związany przedstawionymi w niej zarzutami dotyczącymi naruszenia prawa materialnego, wiążą go natomiast zarzuty dotyczące prawa procesowego. Zarzut związany z naruszeniem prawa procesowego był zatem chybiony.

Podobnie nieuzasadnione były zarzuty naruszenia prawa materialnego, aczkolwiek częściowo nie można odmówić im racji. Dotyczą one wadliwego przyjęcia przez Sąd Okręgowy, że pozwana spółka skutecznie potrąciła własne wierzytelności wynikające z dokonania zapłaty podwykonawcom powoda za wykonane prace z wierzytelnością powoda o zapłatę wynagrodzenia określonego w fakturze VAT (...) oraz była uprawniona do obniżenia powodowi wynagrodzenia z tytułu wad i usterek. Zarzuty naruszenia prawa materialnego powołane w apelacji nie mogą odnieść zamierzonego skutku, pomimo, że częściowo Sąd Okręgowy wadliwie zastosował prawo materialne.

W pierwszej kolejności podzielić należy stanowisko Sądu Okręgowego, że powód nie udowodnił, aby przysługiwała mu wierzytelność wymagalna poza wierzytelnością wynikającą z faktury VAT (...) z tytułu zapłaty za roboty budowlane, szczególnie, aby istniała wierzytelność wynikająca z nieuregulowania faktury VAT (...) w całości lub części. Ustalenia tego powód nie zakwestionował w apelacji. Co więcej ostatecznie powód nie kwestionował, że roszczenie z tej faktury wystawionej 11 grudnia 2009 r. stało się wymagalne 19 marca 2010r. Drugą wierzytelnością, która mogłaby być rozpoznawana w niniejszej sprawie byłaby wierzytelność o zwrot 50% kaucji gwarancyjnej zatrzymanej przez pozwanego na podstawie par. 7 umowy. Zwrócić należy uwagę, że w świetle uregulowań umowy wątpliwie jest, aby w dacie wezwania do zapłaty kwoty 518.926,83 zł z tytułu zwrotu części kaucji, roszczenie to było wymagalne, bowiem w umowie strony określiły terminy oraz zdarzenia, od których zależy zarówno sam zwrot połowy kaucji, jak i jej wysokość. Abstrahując od powyższego, wskazać należy, że powód wezwał pozwanego do zwrotu kaucji pismem z dnia 29 kwietnia 2010 r. z 14 -dniowym terminem zapłaty. Gdyby nawet przyjąć, że wierzytelność z tego tytułu powstała, to była ona wymagalna w dalszej kolejności niż wierzytelność z faktury (...). Dlatego też wywody o kolejności zaliczania (zarachowania) poszczególnych wpłat potrącanych przez pozwanego zawarte w apelacji są nieuzasadnione.

Zwrócić należy uwagę, co powołano wyżej, że Sąd Apelacyjny nie jest związany zarzutami naruszenia prawa materialnego powołanymi przez stronę. W systemie apelacji pełnej, sąd drugiej instancji rozpatruje sprawę ponownie, zatem przedstawione pod osąd roszczenie sformułowane w procesie, podlega ponownemu rozpoznaniu. Wobec powyższego, a także biorąc pod uwagę, że powód wskazał pozwanemu w korektach oświadczeń nr(...)że jego wolą jest, aby pozwany uregulował długi powoda wobec podwykonawców zatrudnionym przez powoda oraz równocześnie sam powód wskazał, że zapłacone podwykonawcom kwoty zmniejszają wynagrodzenie z faktury VAT (...), a pozwany należności powyższe wobec wskazanych w pismach powoda podmiotów do kwoty 1.164.479,54 zł uregulował, co wykazał w toku procesu, przyjąć należy, w ocenie Sądu Okręgowego, że zastosowanie znajdzie instytucja przekazu, zatem upoważnienia do spłacenia wierzytelności na rzecz osoby trzeciej.

Art. art. 921¹ k.c. stanowi, że kto przekazuje drugiemu (odbiorcy przekazu) świadczenie osoby trzeciej (przekazanego), upoważnia tym samym odbiorcę przekazu do przyjęcia, a przekazanego do spełnienia świadczenia na rachunek przekazującego. Uznać należało, że powód (przekazujący) upoważnił pozwanego (przekazanego) do spełnienia na rzecz podwykonawców (odbiorców) świadczeń należnych im z tytułu wynagrodzenia za wykonane roboty. Przekaz jest czynnością prawną jednostronną i nie wymaga akceptacji przekazanego ani odbiorcy, a samo oświadczenie woli przekazującego powinno być złożone w sposób określony w art. 61 k.c. przekazanemu lub odbiorcy. Nie wymaga ono formy szczególnej, z praktycznych względów winno być zawarte na piśmie i w ocenie Sądu Apelacyjnego, taką rolę spełniają korekty oświadczeń nr (...). Wskazać należy, że ze złożonej korespondencji -przez obie strony procesu- jasno wynika, że pomiędzy inwestorem, generalnym wykonawcą i podwykonawcami trwały trójstronne rozmowy w zakresie uregulowania zobowiązań wobec podwykonawców, co tym bardziej daje podstawę do przyjęcia, że wolą stron było, aby pozwany spłacił należności wobec podwykonawców. Zatem nie budzi też wątpliwości, że między stronami zaistniał taki właśnie stosunek prawny, którego konsekwencją było, że pomiędzy przekazującym (powodem) a odbiorcą przekazu (tu podwykonawcami) skutek powyższego upoważnienia powstał stosunek waluty, zaś pomiędzy przekazującym (powodem) a przekazanym (pozwany) -stosunek pokrycia, między przekazanym a odbiorcami-stosunek zapłaty. Spełnienie świadczeń przez przekazanego (pozwanego) odbiorcom (podwykonawcom) spowodowało wygaśnięcie zobowiązania przekazującego wobec odbiorców, zatem umorzenie długu ze stosunku waluty. Jednocześnie skoro więc pozwany zapłacił na mocy upoważnienia (przekazu) powoda należności podwykonawcom, to spełnienie tych świadczeń spowodowało wygaśnięcie zobowiązania przekazanego wobec przekazującego, czyli pozwanego wobec powoda i doszło do umorzenia długu ze stosunku pokrycia. W związku z tym pozwany zawiadamiając powoda nie miał

obowiązku potrącania zapłaconych kwot z wierzytelnością powoda i w zakresie kwoty 1.164.479,54 zł, oświadczenia pozwanego były nieskuteczne, bowiem zobowiązanie w powyższej wysokości wygasło wobec spełnienia świadczenia podwykonawcom bez potrzeby ich potrącenia.

W tym kontekście zarzuty naruszenia art. 498 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 503 k.c. w zw. z art. 451 § 1, 2 i 3 k.c. były uzasadnione, jednak nie z przyczyn wskazanych w apelacji, a wobec faktu, że w odniesieniu do kwoty 1.164.479,54 zł w ogóle nie znajdowały zastosowania.

Prawidłowe i zasługujące na akceptację było stanowisko Sądu Okręgowego, że pozwany był uprawniony do obniżenia wynagrodzenia z uwagi na nienależyte wykonanie zobowiązania wobec oddania budynku z usterkami, które nie zostały usunięte na podstawie art. 637 § 2 k.c. w zw. z art. 656 § 1 k.c., przy czym jedynie do kwoty 165.068,28 zł, zatem kwoty wyliczonej przez biegłego w toku postępowania sądowego. O taką też kwotę należało pomniejszyć wynagrodzenie za roboty budowlane z faktury (...). Zatem z faktury (...), która jest objęta żądaniem pozwu po pomniejszeniu wynikającej z niej należności o wyżej wymienione kwoty 1 164.479,54 zł i 165.068,28 zł, pozostała do zapłaty kwota 193.218,12 zł.

Ponadto prawidłowe były ustalenia Sądu Okręgowego, że pozwany uścił także na rzecz podwykonawców powoda wynagrodzenie za roboty budowlane w kwocie 321.775,36 zł, o czym poinformował powoda, co trafnie przyjął Sąd Okręgowy. Zwrócić należy uwagę, że w świetle art. 647¹ § 5 k.c. w zw. z art. 376 k.c. nie może budzić wątpliwości, że po spełnieniu świadczenia na rzecz podwykonawcy, inwestor jako współdłużnik solidarny ma własne roszczenie odszkodowawcze (regresowe) wobec współodpowiedzialnego solidarnie wykonawcy, które może być potrącone z wierzytelnością wykonawcy z tytułu wynagrodzenia za roboty budowlane. Zapłata wynagrodzenie podwykonawcom przez inwestora na podstawie art. 647¹ § 5 k.c. stanowi zaspokojenie cudzego długu (art. 518 § 1 pkt. 1 k.c.) przez co inwestor (osoba, która spłaciła wierzyciela-podwykonawcę), nabywa spłaconą wierzytelność do wysokości dokonanej zapłaty (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 lutego 2011, IV CSK 293/10, Lex nr 1111016). W ten sposób poprzez spełnienie świadczenia przez inwestora (ciążącego na wykonawcy), inwestor i wykonawca stali się względem siebie dłużnikami i wierzycielami, co uzasadnia potrącenie przez inwestora swojej wierzytelności z wierzytelnością inwestora z tytułu zapłaty za roboty budowlane. Wierzytelność pozwanego wynosiła 321.775,36 zł a wierzytelność wykonawcy z faktury (...) (reszta wynagrodzenia) 193.218,12 zł, zatem obie wierzytelności umorzyły się do wierzytelności niższej, tj. do kwoty 193.218,12 zł.

Jak wskazano wyżej powód udowodnił jedynie istnienie wierzytelności z faktury (...) jako wymagalnej i bez wątplenia z tą jedynie wierzytelnością pozwany mógł potrącić własną wierzytelność wynikającą z zapłaty należności podwykonawcom, niezależnie od wskazywania, że potrącenie obejmuje także kaucję gwarancyjną. Pozwany pozostawał w uzasadnionym okolicznościami sprawy przekonaniu, że jego wierzytelność w związku z oświadczeniem o obniżeniu wynagrodzenia na kwotę 1.774.484,79 zł przewyższa wierzytelność przysługującą powodowi, stąd jak trafnie wskazał Sąd Okręgowy, wolą pozwanego było potrącenie w pierwszej kolejności z wierzytelnością z tytułu zapłaty za roboty budowlane do wyczerpania kwoty tego wynagrodzenia. Dlatego również Sąd Okręgowy nie naruszył art. 65 § 1 i 2 k.c. dokonując oświadczeń woli pozwanego, tym niemniej, w świetle dokonanej przez Sąd Apelacyjny odmiennej oceny prawnej czynności prawnych dokonywanych przez strony w niniejszym procesie, wykładnia oświadczeń woli pozwanego, nie miała w istocie znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Z tych wszystkich przyczyn rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego, pomimo częściowo wadliwego zastosowania przepisów prawa materialnego, było trafne, a zarzuty powoda, chociaż w części uzasadnione, nie dawały podstaw do zmiany zaskarżonego wyroku.

Sąd Apelacyjny oddalił zatem apelację powoda i rozstrzygnął o kosztach postępowania apelacyjnego obciążając nimi powoda na podstawie art. 98 §1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.c.